

การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน Education Management Preparing for ASEAN Reaching

ดร.เรวัตน์ คำชาย¹

Rawat Kakhai, Ph.D.

¹คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

Faculty of Administration, Chalermkanchana University

บทนำ

การอ่อนกำลังลงทางเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่ทางซีกโลกตะวันตก ทำให้เกิดการเข้าสู่ยุคของบูรพาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันยุคแห่งการเปลี่ยนขั้วอำนาจของโลกครั้งสำคัญโดยมีประเทศในซีกโลกตะวันออกและตะวันออกกลางเป็นขั้วสำคัญทางเศรษฐกิจนั้น ได้ส่งผลให้ประชาคมโลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็วภายใต้สังคมและระบบเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงมากขึ้น กิจกรรมด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมการเมืองการศึกษา สิ่งแวดล้อมถูกเชื่อมโยงด้วยข้อมูลข่าวสารที่สื่อถึงกันอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดกระแสสากลเชื่อมโยงกันทั่วโลกโลกถูกหลอมเป็นหนึ่งเดียวไร้ซึ่งพรมแดนประชาคมโลกจึงต้องเร่งเตรียมความพร้อมในการสร้างระบบกลไกและพัฒนาคนให้มีศักยภาพสูงขึ้นเพื่อสามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงและก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ใช้ “ฐานความรู้และนวัตกรรม” เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาตลอดจนเรียนรู้ที่จะยกระดับในการพัฒนาด้านจิตใจและคุณธรรมเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่มีความสมดุลแห่งความเจริญทางวัตถุสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา (อนเนก เหล่าธรรมทัศน์ 2555)

ปัจจุบันการศึกษากลายเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายระดับชาติและระดับนานาชาติมักมี

ข้อกำหนดด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมความร่วมมือด้านการวิจัยการประชุมสัมมนาการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนบุคลากรนิสิตนักศึกษาและครูอาจารย์เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและใช้ทรัพยากรมนุษย์ร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งเป็นข้อกำหนดในหลักการประการหนึ่งสำหรับการดำเนินการของโครงการความร่วมมือในแต่ละภูมิภาค ดังเช่นอาเซียน (ASEAN) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nation)

การศึกษาในทุกระบบทุกระดับจะมีบทบาทสำคัญในการที่จะสร้างคนไทยให้มีการศึกษาที่จะสามารถอยู่ในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพโดยที่การเตรียมระบบการศึกษาของไทยนอกเหนือไปจากการสร้างความตระหนักแล้ว ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีความรู้ในเรื่องของอาเซียนศึกษาที่จะต้องครอบคลุมถึงเรื่องวัฒนธรรมประเพณี ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครองที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงรวมทั้งความสามารถทางด้านสารสนเทศ การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน

ปัญหาทางการศึกษาของไทยเป็นอีกประการหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่จะต้องเดินไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนและอยู่รอดได้ในยุคของบูรพาภิวัตน์นั้นเป็นไปได้อย่างยิ่ง

ลำบากมากยิ่งขึ้น คนไทยจะมีความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและชาติอื่นๆ ในอาเซียนน้อยมาก แต่ในทางกลับกันประเทศอื่นๆ ในอาเซียนรู้จักประเทศไทยดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ดีของประเทศเกาหลี ที่ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในอาเซียนอย่างจริงจังในมิติต่างๆ ของประเทศในอาเซียนแล้ว เกาหลีจึงสามารถหาแนวทางในการขยายการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบททุกด้านได้อย่างรวดเร็วทำให้กระแสเกาหลีหลังไหลเข้าสู่ทุกประเทศในอาเซียน รวมทั้งจีนและญี่ปุ่นอย่างรวดเร็ว ซึ่งถือว่าเป็นข้อเสียเปรียบทำให้ประเทศไทยเป็นได้แต่เพียงฝ่ายตั่งรับ (พินิต ระชนานุกุล 2553)

จุดมุ่งหมายของประชาคมการศึกษาอาเซียน

การศึกษามีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมการเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทันตามกำหนดในกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก (Three Pillars of ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community – APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio – Cultural Community – ASCC) อย่างหลีกเลี่ยงมิได้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยวิจัยและพัฒนานโยบายและแผนการศึกษาของชาติจำเป็นที่จะต้องมีความตระหนักรู้และมีความพร้อมในการกำหนดนโยบายเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่สอดคล้องกับนโยบายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่มุ่งสร้างคนไทยยุคใหม่ให้มีความรู้ความดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขซึ่งหมายรวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองอาเซียนที่สามารถแข่งขันได้และอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านอย่างสันติสุขตลอดจนเป็นต้นแบบการ

ดำเนินการเพื่อขยายผลความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ในภูมิภาคเดียวกันอีกด้วยดังนั้น การให้ความรู้แก่ข้าราชการบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมการเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเป้าประสงค์หลักเพื่อประโยชน์ในการปูพื้นฐานสร้างความรู้ความเข้าใจให้นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตื่นตัวและมีความพร้อมในเบื้องต้นเพื่อจับมือก้าวสู่ประชาคมอาเซียนไปพร้อมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2553) ตามกฎบัตรอาเซียน เป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์นับว่าเป็นสิ่งท้าทายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความร่วมมือที่กำหนดไว้ใน 3 เสาหลักเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนสังคมในอาเซียนจะต้องร่วมผลักดันให้เกิดผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (วรัยพร แสงนถาวร 2554) คือ

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community – ASC) ในทางการเมืองหรือ เสถียรภาพการเมืองและความมั่นคงจะต้องมีการสร้างกฎเกณฑ์บรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกันเพื่อสร้างอาเซียนให้มีความสงบสุขแข็งแกร่งและร่วมรับผิดชอบในการแก้ปัญหาความมั่นคงเพื่อให้อาเซียนยังคงความเป็นศูนย์กลาง
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) หรือเสถียรภาพเศรษฐกิจมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนของอาเซียนมีการค้าขายระหว่างกันมากขึ้นไปมาหากันได้อย่างสะดวกและมีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกโดยกำหนดให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการการลงทุนเงินทุนและแรงงานมีฝีมือระหว่างกันอย่างเสรีมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงจึงเน้นการแข่งขันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาการพัฒนา ICT และพลังงาน มีพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการขยายตัวของ SMEs ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกอาเซียนเพื่อลดช่องว่างการพัฒนา มีการบูรณาการกับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์เน้นการจัดทำเขตเสรี

การค้าและพันธมิตรทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่เจรจา

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ในทางสังคมหรือเสาสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้อาเซียนเป็นสังคมที่มีเอกภาพเอื้ออาทรต่อกันมีความเป็นอยู่ที่ดีพัฒนาทุกด้านและมีความมั่นคงทางสังคมด้วยการพัฒนามนุษย์ เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาสร้างสังคมความรู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสมส่งเสริม ICT การเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติการคุ้มครองและสวัสดิการสังคมเน้นการจัดความยากจนสร้างเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมความยุติธรรมและสิทธิต่างๆคุ้มครองสิทธิผู้ด้อยโอกาสแรงงานย้ายถิ่นฐานส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกปัญหาลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติการสร้างอัตลักษณ์อาเซียนเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของร่วมกันอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนส่งเสริมการสร้างสรรคด้านวัฒนธรรมลดช่องว่างการพัฒนาข้อกำหนดตามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียนโดยการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยมแนวความคิดความเข้าใจกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลกโดยในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในเขตภูมิภาคด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษาการลงทุนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเรียนรู้ตลอดชีวิตการส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสมการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศการอำนวยความสะดวก

สะดวกการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์

การเตรียมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยรณรงค์ให้ประชากรทุกคนอ่านออกเขียนได้ลดอัตราการไม่รู้หนังสือเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมและส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงโดยกระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนทางไกลการศึกษาจากระบบการเรียนจากศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (Community Learning Centers - CLCs) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสื่อมัลติมีเดียและสื่อการศึกษาในรูปแบบต่างๆ

นอกจากนี้ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานของอาเซียน (ASEAN Curriculum) สำหรับช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.6) ช่วงชั้นที่ 2 (ม.1-ม.3) และช่วงชั้นที่ 3 (ม.4-ม.6) ซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ 5 ประเด็นหลักคือความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN) การเล็งเห็นคุณค่าในอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local) การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting Equity and Justice) การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working Together for a Sustainable Future) โดยกำหนดใน 7 สาขาวิชาได้แก่ประวัติศาสตร์และสังคมศาสตร์วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์จริยศึกษาภาษาและวรรณกรรมศิลปะพลศึกษาและเทคโนโลยี ด้านการศึกษา รวมถึงเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับการศึกษาเพื่อรองรับการถ่ายโอนหน่วยการเรียน การส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาและให้ทุนการศึกษาในประเทศสมาชิกอาเซียน

2. การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนการพัฒนาการจัดการเรียน

การสอนภาษาอังกฤษให้แก่แก่นักเรียนนักศึกษาบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนการพัฒนาครูซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งประเทศไทยมีเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาครูกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนรวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียน

3. การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสมโดยเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติระบบคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษา

4. ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศโดยส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์และสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในทุกระดับการศึกษากำหนดสมรรถนะผู้เรียนในด้าน ICT ในแต่ละระดับ การศึกษาพัฒนา และยกระดับสถาบันการศึกษาให้มีความสามารถเฉพาะด้าน ICT เพื่อผลิตบุคลากรด้าน ICT ให้มีทักษะความเชี่ยวชาญสูงสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานในการเข้าฝึกอบรมและสอบมาตรฐานวิชาชีพด้าน ICT ที่มีการกำหนดไว้ในระดับสากลพร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

5. อำนวยความสะดวกการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์โดยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์นักวิทยาศาสตร์และบุคลากรวิชาชีพทางด้านการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาเด็กเยาวชนและประชาชนให้เข้าถึงองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาทั้งนี้ประเด็นสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการได้ผลักดันให้มีการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับผลกระทบจากประชาคม

อาเซียนได้แก่

□ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (พ.ศ. 2556 – 2565) ได้แก่

○ สร้างเสริมและฝึกทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนนักศึกษาครูข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

○ พัฒนาศักยภาพครูเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

○ พัฒนาผลิตและจัดสรรสื่อการสอนสื่อเทคโนโลยีและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่สถานศึกษา

○ สนับสนุนการจัดบรรยากาศกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษและแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา

○ ส่งเสริมการเรียนการสอน/การอบรมสาขาวิชาต่างๆ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพทั้งในและนอกระบบเป็นภาษาอังกฤษ

○ สร้างความเข้มแข็งแก่เครือข่ายการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งในประเทศและต่างประเทศ

○ กำหนดและประกาศให้ภาษาอังกฤษเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสำเร็จการศึกษาของสถานศึกษาและในการสรรหาบรรจุแต่งตั้งเลื่อนระดับปรับตำแหน่งรวมถึงการพิจารณาให้รางวัลหรือเงินตอบแทนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

□ การส่งเสริมการถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN) ซึ่งได้ดำเนินโครงการนำร่องในมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกเครือข่ายตั้งแต่ปี 2554 โดยมีหลักสูตรที่เปิดให้นักเรียนเลือกจำนวน 12,270 หลักสูตรปัจจุบันมีนักศึกษาเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 51 คนจากผู้สมัคร 232 คนและจะขยายจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเครือข่ายนอกจากนี้มีการส่งเสริมให้นักศึกษาไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์และศึกษาในประเทศสมาชิก

อาเซียนเพื่อสร้างโอกาสให้นักศึกษาไทยสามารถไปประกอบอาชีพในประเทศต่างๆผ่านโครงการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการด้านวัฒนธรรมและการฝึกอบรมต่างๆ

□ การศึกษากฎระเบียบและเงื่อนไขการลงทุนในสาขาการศึกษาเพื่อการลงทุนและการขยายธุรกิจของคนไทยในต่างประเทศรวมทั้งการศึกษาข้อได้เปรียบเสียเปรียบและปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการเปิดเสรีบริการด้านการศึกษาเพื่อรองรับการลงทุนในสาขาการศึกษาในไทยของชาวต่างชาติและการเคลื่อนย้ายครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของภูมิภาครวมทั้งการพัฒนาศักยภาพนักเรียนนักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการศึกษา

□ การยกระดับมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานฝีมือแรงงานให้มีขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน 6 คุณวุฒิวิชาชีพอาเซียนซึ่งปัจจุบันได้มีการจัดทำตำแหน่งงานต่างๆ ในกลุ่มอุตสาหกรรม 33 สาขารวมทั้งสิ้น 224 ตำแหน่งงานโดยกระทรวงอุตสาหกรรมกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละอาชีพเพื่อยกระดับฝีมือแรงงานให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่สูงขึ้นกว่าเดิมให้มีความสอดคล้องกับ AEC Blueprint

□ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กลุ่มเด็กและเยาวชน) โดยมีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานในอาเซียนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณซึ่งนอกจากจะใช้เป็นทิศทางในการผลิตนักเรียนและนักศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการตลาดแรงงานยังเป็นแรงจูงใจให้เยาวชนสนใจศึกษาต่อในสายเทคนิคและอาชีวศึกษามากขึ้นเมื่อจบการศึกษาแล้วมีงานทำได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคอาเซียนได้กำหนด 8 นโยบายการศึกษาซึ่งจะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินจัดการศึกษาทั้งภายในประเทศและภายในประชาคมการศึกษาอาเซียนดังนี้

1. เร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องโดยปฏิรูปให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่การพัฒนาครูและการพัฒนาระบบการทดสอบการวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานและเชื่อมโยงกับหลักสูตรและการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน

2. ปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครูให้มีจำนวนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของปัจจุบันรองรับหลักสูตรใหม่และการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่รวมทั้งพัฒนาระบบประเมินวิทยฐานะครูให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนดูและระบบสวัสดิการและลดปัญหาที่บั่นทอนด้านขวัญกำลังใจของครูให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียน

3. เร่งนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้สร้างมาตรฐานการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์แบบพกพา หรือแท็บเล็ตและพัฒนาเนื้อหาสาระพัฒนาครูและการวัดประเมินผลที่ได้มาตรฐานรวมทั้งเพื่อเป็นเครื่องมือให้เกิดระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมไทย

4. พัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบได้กับระดับสากลให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศโดยผลักดันให้เกิดการใช้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อมาใช้กำหนดทักษะความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ทำให้มีงานทำมีความก้าวหน้าและได้รับค่าตอบแทนตามสมรรถนะที่เพิ่มขึ้นโดยไม่ขึ้นกับวุฒิการศึกษาเท่านั้น

5. ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเร่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานมากกว่าการขยายเชิงปริมาณส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีโดยให้มีการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาของไทยเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและจัดสรรทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพรวมทั้งพัฒนาการเป็นมหาวิทยาลัยในระดับโลก (World Class University) ให้มากขึ้น

6. ส่งเสริมให้เอกชนและทุกภาคส่วนเข้าร่วมจัดและสนับสนุนการศึกษามากขึ้นสนับสนุนระบบความร่วมมือแบบเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษารัฐและเอกชน (Public Private Partnerships) ตลอดจนเปิดโอกาส ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรเป็นวิทยากรสนับสนุนการฝึกงานและเรียนรู้การทำงานจริงในสถานที่ทำงาน เช่นการอาชีวศึกษาควรให้เอกชนเข้ามาเข้าร่วมตั้งแต่กำหนดหลักสูตรว่าต้องการหลักสูตรหรือการเรียนการสอนแบบใด

7. เพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มอายุได้รับบริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและการพัฒนากองทุนเงินกู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (ICL) ให้สามารถเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพเพิ่มโอกาสและผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการประเทศ

8. พัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยการสนับสนุนและพัฒนาศึกษาและสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมอัตลักษณ์และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้นโดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยการสร้างขวัญกำลังใจให้กับนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทสรุป

การศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเตรียมเยาวชนให้พร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสถานศึกษาทุกแห่งต้องเน้นและให้ความสำคัญทั้งผู้บริหารนักการศึกษาและบุคลากรฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องจำเป็นจะต้องพิจารณาและให้ความสำคัญทั้งในเรื่องของการสร้างสมดุลของเป้าหมายและหลักการของการศึกษาที่ควรกำหนดให้มีความชัดเจนคือมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อันจะนำไปสู่การสร้างระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาที่

เป็นธรรมและยั่งยืนด้านการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศควรดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนควบคู่ไปกับสร้างสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารทั้งในและนอกชั้นเรียนด้านการพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียนมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์การแก้ปัญหาและการสร้างความหมายผ่านกระบวนการสืบสอบด้านการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษาคควรพัฒนาหลักสูตรรูปแบบใหม่ที่จัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ยุทธศาสตร์การสอนในศตวรรษนี้ โดยมีโครงสร้างประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้นบนฐานแนวคิดของการเสริมสร้างประสบการณ์ผ่านการบูรณาการในลักษณะสหสาขาวิชาและด้านการพัฒนาคุณลักษณะสมรรถนะและค่านิยมสำหรับพลเมืองไทยสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนควรกำหนดสมรรถนะหรือค่านิยมใหม่ที่สำคัญและจำเป็นในการอยู่ร่วมกันเช่นการเป็นผู้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตรู้จักตั้งปัญหาเข้าใจปัญหาโลกและต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเป็นต้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รับผิดชอบหลักจะได้กำหนดและประกาศใช้นโยบายด้านการศึกษาไม่ว่าจะเป็นนโยบายเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการส่งเสริมศักยภาพด้านการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีการพัฒนามาตรฐานทางการศึกษากการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตการเปิดเสรีการศึกษาและเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานแล้วก็ตามกระทรวงศึกษาธิการสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแต่ก็มีประเด็นที่น่าสนใจและควรพิจารณาต่อไปว่านโยบายเหล่านี้มีความครอบคลุมเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามที่อาเซียนได้กำหนดไว้หรือไม่สามารถที่จะพัฒนาประชากรให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกได้มากน้อยเพียงใดประเด็นคำถามต่างๆ เหล่านี้ยังคงต้องอาศัยการวิพากษ์เพื่อแสดงความคิดเห็นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้ได้คำตอบที่จะใช้เป็น

แนวทางในการปฏิบัติที่ดีที่สุดและเกิดความคุ้มค่าที่สุดต่อ
เยาวชนผู้ซึ่งจะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ
ในอนาคตอันใกล้

เอกสารอ้างอิง

พินิต รัตนานุกูล. (2553). การบรรยายทางวิชาการ
เพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่
ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

วรัยพร แสงนภาพวร. (2554). การเตรียมความพร้อม
ด้านการศึกษาของประเทศไทยเพื่อก้าวสู่
ประชาคมอาเซียนปีพ.ศ. 2558 : ก้าวใหม่การ
ปฏิรูปการบริหาร : แนวคิดประสบการณ์
ของการคิด.อุบลราชธานี : อุบลกิจออนเซต
การพิมพ์.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ.
(2556). 8 นโยบายการศึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). การบรรยาย
ทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการ
ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ :
บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2555). ปาฐกถาพิเศษ บูรพา
ภิวัดน์ : ภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐกิจโลกใหม่
:สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2556
จาก [http://www.bangkokbiznews.com/
home/detail/business/center-business](http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/business/center-business).